

Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile nefrancate nu se re-
trimite. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena:
Rudolf Mosse, Hausenstein & Vogler
(Otto Maas), Heinrich Schölk, Alois
Hernal, M. Dukas, A. Oppelk, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezel, Bekstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dauter; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
armondă pe o colônă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tarifar și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o se-
ră 10 cr. v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LI.

„Gazeta“ iese în fie-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I., pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un eșemplar 5 cr. v. a. s. 15
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 79.

Brașov, Sâmbătă, 9 (21) Aprilie

1888.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie 1888 st. v. s'au deschis nou
abonament la care invităm pe toți amicii și spri-
jitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci,
pe șase luni 20 franci,
pe un an 40 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, cari se vor abona din nou,
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașov, 8 Aprilie st. v. 1888.

Eră a apărut generalul Bou-
langer pentru prima-ora în camera
francesă. Acestă aparițiune a lui
a fost anunțată în totă lumea ca
un eveniment extraordinar, ca
și când cu intrarea lui în cameră
ar începe o nouă epocă în viața
politică a Franciei.

Și n'adeveră avem de a face
aici c'un eveniment extraordinar.
Astăzi în Franca ca și afară de
Franca nu se mai vorbește decât
de Boulanger. Temerile, că acest
general va deveni cu timpul
idolul masselor în Franca, s'au
realizat. Cei dela guvernul l'au
depărtat din ministeriu, l'au tri-
mis în provincie la trupe, l'au
tras la răspundere pentru călca-
rea disciplinei și în urmă l'au și
pensionat. Și care a fost resul-
tatul moral al măsurilor luate
în contra lui?

Lumea vede aji acest rezultat
nu fără surprindere. Generalul
pus în neactivitate a pășit
pe arena politică cu vizorul des-
chis, a pășit ca acuzator al
acelora, cari l'au dojenit și pe-
depsit din cauza agitațiilor
sale secrete politice. Elu pretinde
a fi mai mult decât nău
șef de partidă, elu vrea să unescă
pe toți Francesii sub stegul lui,
vrea să pună țera la cale în sen-
sul literal al cuvântului.

„De 17 ani se totu certă și se
hărțuiesc partidele din țera, —
dise Boulanger într'o convorbire
c'un colaborator al diarului
„Figaro“, — și nici una din ele nu
face vre-o ispravă. M'am saturat
de certele lor. Eu voiu să fac
din partida boulangistă o partidă
a Franciei, care lăsând la o parte
politica, să se ocupe cu interesele
generale, având ca drapel onorea
națională... N'am visat de pre-
ședința republicei, totu ce am do-
rit a fost să mă pot întorci la mi-
nisterul de războiu. Astăzi, ce-i
drept, amicii mei au în vedere ca
să devin președinte al republicei,
și mărturisesc că și eu mă
gândesc la această eventualitate.“

Acest limbaj mândru și in-
credut al exgeneralului își află
explicare decât considerăm, că în
câteva săptămâni numele lui Bou-
langer a intrat în alegerile su-
plimentare din diferite departa-

mente peste cinc sute de mii de
voturi.

Cea mai strălucită victorie a
reputat-o Boulanger Duminea
trecută în departamentul de nord,
unde a fost ales cu o imensă
majoritate de voturi. Bonapartiștii
au votat toți pentru densus și
cu ei s'au aliat și intransigenții
lui Rochefort.

Alegerea acesta a produs con-
sternare în cercurile sincerilor re-
publicani. Fantoma cesarismului
și a dictaturei s'a înfățișat dina-
ntea ochilor lor și i-a umplut
de îngrijire.

„Eroul revanșei“, cum îl nu-
mesc Germanii, a intrat pe ari-
pile entuziasmului masselor în ca-
mera francesă cu scopul pronun-
țat de a o sparge, de a convoca
o adunare constituantă și de a da
țerii un nou regim întărit și
sanționat printr'un plebiscit.

Reminiscențele erei napoleo-
niste au reînviat deodată ca prin
farmec și astăzi nu se mai vor-
besce în Paris decât de eventuali-
tatea, că Boulanger va deveni
stăpân pe situațiune. Dacă i-ar
succede acestuia — își dăc omii
— planul de a face să se disolve
camera actuală, atunci cu ajuto-
rul popularității, ce-o are la masse,
generalul Boulanger ar câștiga o
majoritate supusă lui în parlament
și ar pute să procedă la revisuirea
constituțiunii și să ia dictatura.

„Instituțiunile noastre vor
înș Franca de rușinea unei dic-
taturi“, esclama șeful oportuniș-
tilor, d-lu Jules Ferry, într'un
discurs, ce l'a ținut în Epinal
contra agitațiilor lui Boulanger.
„Dacă acest popor mândru
și de spirit“, adause Ferry, „ar
ajunge în patruzeci de ani a doua
ora acolo, ca să considere medio-
critatea ca geniu și pe un Cati-
lina să-lu privească ca pe un
Washington, atunci s'ar nace în
Europa cel mai mare dispreț
pentr'un popor, care se va fi de-
josit astfel. Dictatura militară,
cu care suntem amenințați, nu ar
însemna numai decădinta în ochii
Europei, ci ea nici că s'ar pute
ține fără războiu.“

Ca să se realizeze însă dorința
lui Ferry și Franca să fiă ferită
de pericolul și de rușinea unei
dictaturi, n'ajunge a se ține vor-
bir frumose, ci precum el însuși
o recunoște, este de lipsă înainte
de tôte ca toți republicanii să fiă
solidari, ca să potă ține peptu cu
noul curent puternic boulan-
gist.

Înceta-vor certele dintre re-
publicani? Fi-vor capabile diferi-
tele fracțiuni republicane ași da
mâna, spre a pune stavilă mișcării
„cesaristice“ și „plebiscitare“?

Eată cestiunea cea mare a
momentului, dela care depinde
mai mult decât liniștea interi-
oră a Franciei, depinde chiar li-
niștea Europei.

Ferry a declarat, că elu cu
partida sa este gata a sprijini gu-
vernul Floquet sub condițiunea,
ca acesta să se opună energic
boulangismului. Ministrul preșe-

dinte Floquet din parte și s'a pro-
nunțat asemenea contra acestui
nou curent, dăcându într'un dis-
curs ținut în adunarea „uni-
nei comerciale“, că „Franca re-
publicană n'are lipsă de protec-
tori în timpul de pace, nici de
dictator în timpul de războiu.“
Și Floquet a apelat la concor-
dia în sinul republicanilor, ca
să se potă serba cu demnitate
centenarul dela 1789 printr'o es-
posițiune universală pacinică și
fructiferă.

Totul depinde acum dela mo-
dul cum va manevra guvernul
și dela atitudinea fracțiunilor re-
publicane, cari de nu vor păzi
bine, Boulanger își va ajunge sco-
pul.

În ședința de eră a camerei a
declarat primul ministru Flo-
quet, că și elu doresce revisuirea
constituțiunii, dă crede că pentru
acesta va fi bine ca camera să aș-
tepte un moment mai favorabil,
când revisuirea nu va mai fi nu-
mai o cursă pusă de monarhiștii
său o mascare a dictaturei.

Prin această declarațiune Flo-
quet a inaugurat lupta în contra
boulangismului și camera i-a vo-
tat încredere. Câtu timp va dura
această armonie între guvern și
cameră e însă greu de prevădut.

Deocamdată generalul Bou-
langer și-a ocupat în parlament
scaunul de unde vrea să ajungă
stăpân peste Franca. În cameră
nu i s'a făcut la sosire nici o ma-
nifestațiune, dă cu atât mai tare
a strigat mulțimea adunată pe
strade, când l'a dărit eșind din
cameră, „trăiescă Boulanger!“

„Kreuzzeitung“ despre stările din Ungaria.

Amu comunicat într'un
măr trecut al foiei noastre cu-
prinsul unui al doilea articol
asupra stărilor din Ungaria, apă-
rut în foia germană „Kreuzzeitung“
din Berlin. Reproducem
acum din acel articol următo-
rele pasaje:

Nu este, în adevăr, pentru alianța
Germaniei cu Austria nimic de mai
mare importanță ca conservarea și în-
tărirea puterii monarchice a imperiului,
care prin neclara „posițiune de drept
public“ a Ungariei e nu numai jignită
dă chiar și periclitată. Acestă neclari-
tate și lipsă de precesiune din dreptul
public al Ungariei a admis-o, precum
ne aducem aminte, și însuși „Lloyd“
mai înainte. Din ea rezultă sentimentul
că autoritatea monarchică nu pte să
ajungă în Ungaria din destul la valorea
ei. Er poporațiunile nemaghiare așteptă
dela ea scăparea din starea de aspirare,
în care i-a pus hegemonia acordată
Maghiarilor.

Cine se îndoiesce, că acum guver-
neză în Pesta cu o putere destul de
absolută un ministeriu atârător de
parlament în sensul partidului ma-
ghiar domnitor?

...Acest parlament este, în ceea-ce
privesc partea cea mai puternică a lui,
camera deputaților, din machinațiunile
electorale ale micii nobilimă comitatense
și țărănesce, care are aproape întreaga ad-

ministrațiune și jurisdicțiune de prin c
mitate în mâna sa.

...După legi și învoeli deosebitele
naționalități aru avé în Ungaria să fiă
politicesce egal îndreptățite. Realitatea
nu stă însă în consonanță cu acesta. Ser-
vitorul maghiar, decât e din părinți
nobili, exercită dreptul său personal,
er tovarășii săi Români și Slavi, ba chiar
și stăpânul, care i dă pânea, n'are ase-
menea drept. Ori decât ilu are, nu-lu
pote exercita. De douăzeci de ani acum
aceste naționalități, afară de Sasi, aș-
teptă noua lege electorală ce li-s'a asi-
gurat. Acolo însă, unde, ca în Ungaria
propriu dă, au obținut în mod mă-
rginit dreptul de alegător, solgăbirul
maghiar, comisarul electoral, ori vre-un
alt funcționar comitatensu scia să-lu
înălătureze prin violență și vilenie,
decă nu e dat pentru candida-
tul maghiar. Ce violente sunt mij-
locele puse în aplicare, acesta a arătat
o pertractare judecătorească făcută
nu de mult la Panciova, în care s'a cetit
o poruncă dată de solgăbiru, în urma că-
reia 15—20 alegători români au fost
aruncați fără discuțiune în temniță,
fiindcă voiau să voteze contra candida-
tului guvernamental maghiar. Astfel
i-s'a asigurat acestuia majoritatea; er
judecătoria a pedepsit numai pe haiducii,
cari au executat porunca solgăbirului,
nu însă și pe solgăbiru.

Dominarea dreptului de alegător
prin „națiunea conducătoare“ a avut
în tre altele, drept urmare, că din 75
cercur electorale, în care trei milioane
de Români sunt numai ei în mare ma-
ioritate, nu a eșit decât un singur
deputat român.

Acesta era generalul Doda, a și
refusată, întocmai ca urmașul lui,
intrarea în camera deputaților, din care
conationalii lui sunt excluși prin mă-
rginirea drepturilor și prin mijloce ne-
legale. Respingerea acestor proteste în
dieta cresce, forte firesce, mișcarea agi-
tată ce există de decenii acum sub re-
gimul maghiar.

Căci nu numai la alegeri, ci și în
administrațiune și în justițiă jignesc
nobilimea comitatensă și țărănescă dim-
preună cu ajutorii ei pe celelalte na-
ționalități, și storce în mii de direcții
măduva țării, la ale căreia calamități fi-
nanciare nu puțin contribuiesc. După
cea francesă administrațiunea ungerescă
e de sigur cea mai costisitoare.

Acolo, întocmai ca aici, ea este ex-
ploatată de parlamentari pentru căpă-
tirea aderenței lor, și de aceea se crează
cu prisos direcții. Și totuși nu de
mult s'a făcut în dieta din Pesta de-
clarațiunea, că o reducere a nenumă-
telor direcții și sinecure, care sunt
ocupate de mica nobilime, ar periclită
posițiunea Maghiarilor. S'a refusat
și reducere funcționarilor din ministerul
de finance, care este aproape îndoit
ca ministerul de finance al Prusiei. Ba
chiar ministrul de justițiă a trebuit să
se justifice, pentru că nu are destulă
considerațiune la recomandațiunile ce
li-se fac de către deputați în ceea ce
privesc numirile de judecatori și ocu-
parea altor posturi din resortul lui. Până
când, așa se întreabă mulți patrioți
adevărați din Ungaria, până când
poporațiunile noastre vor avé să suferă
sub acest regim radical de parlament
și comitat? Când vom obține er
puterea ocotire a Monarchiei noastre?

E invederat, pe ce base e aşezată regimul parlamentar în Pesta, precum invederat este, că prin el e frântă influenţa monarhică directă asupra populaţiunilor. Trebuie să o regretăm această cu atât mai vârtos, cu cât tocmai această influenţă ar pute să domolească şi să împace încordările naţionale ce le cresc mereu în Ungaria.

Demonstraţiuni pentru Boulanger.

Alegerea generalului Boulanger ca deputat a provocat mari demonstraţiuni în Paris, în favoarea lui.

Înainte redacţiunilor ziarelor „France”, „Intransigeant” şi „Cocarde” se adunară mulţime nespūsă de omeni. Redacţiunile aşezaseră aparate electrice ce iluminau transparente, pe care erau publicate scirile dela teatrul luptei electorale. Pe înserate mulţimea deveni tot mai mare, comunicaţiunea trăsurilor tot mai grea şi în cele din urmă cu totul imposibilă. Mulţimea cânta cunoscutul cântec dedicat lui Boulanger „En revenant de la revue.”

Când sosi scirea despre rezultatul alegerii se ridicară grozave strigăte de bucurie. Chipul generalului ce fu arătat la transparentă îl salută mulţimea cu urări nespuse, er chipul lui Ferry, care asemenea fu arătat, îl primi cu huidueli şi fluerături. Un om, căruia îi trăsni prin cap să strige „Jos Boulanger!” abia scăpă cu viaţă. Mulţimea cântă când „Marseillaise” când „En revenant” şi în strigăte nesfârşite de „Să trăiască!” porni spre Hotel de Louvre, unde locuesce Boulanger.

Poliţia împrăştiă în strada Montmartre mulţimea, der acesta se readună repede şi ajunse în strada Rivali aproape de „Hotel de Leuvre”. Aci poliţia luă o atitudine mai serioasă. Incise demonstraţiunilor calea. Cu toate acestea mulţimea strigându şi injurându voi să p-trunză înainte. Atunci sosi o brigadă de poliţişti şi se încără cu mulţimea, cu care ocaziune fură doi răniţi. O parte din mulţimea împrăştiată se duse strigându şi cântându pe piaţa dinaintea bisericii Madéleine, înaintea birtului Durand, unde se afla generalul, aşteptând rezultatul alegerii, împreună cu deputaţii Laguerre, Laur şi Chevillon, apoi Rochefort, proprietarul ziarului „France”, Lalou, şi contele Dillon. Din Lille sosi telegrama: „Generale! Toţi cei rămaşi aci beau în sănătatea voastră. Resultatul, chiar şi cel mai nefavorabil al unui biuor electoral din Lilla, dă pentru voi o maioritate covârşitoare!” Scire după scire, toate favorabile soseau din Denain, Valenciennes, Formies ş. a. În Lille încă au fost demonstraţiuni. Sunt arestaţi şi doi profesori dela facultatea catolică.

În salonul dela birtul Durand mai

sosiră deputaţii Vergoin, Granet şi mulţi alţi omeni. Sosind şi Deroulède ca să strângă mâna generalului, acesta dişe: „Nu diceţi nimic! Feţele voastre esprimă din destul simţăminte voastre. Dealtmintelea totdeuna am fost siguri de cauza mea, căci celui ce se adresază către inima Franciei, acesta îi răspunde totdeuna așa”. Afară aştepta mulţimea ca să s'arate generalul, ceea ce însă nu s'a întâmplă.

Cătră un colaborator al lui „Figaro”, generalul a răspuns, la întrebarea ce i s'a pus, că nu se va măr-gini a rămâne deputat al Nordului, ci va continua agitaţiunea, până ce va obţine disolvarea camerei. Întrebat fiind despre cestiunea războiului ori păcii, dişe generalul: „Noul împărat al Germaniei, decât actualul împărat ar muri, şi-ar da toate silinţele să susţină pacea, spre a se arăta simpatic poporului”. Generalul va publica în curând ună opă militară. După-ce schiţă cuprinsul lui, observă: „Nimic nu preţuesce atât de mult, ca Elanul (aventul entusiastic) al trupelor ce se'ncred în comandantul lor”. Raportorul răspunse: „In d-voastră trupele ar ave încredere. Der v'aşi gândit şi la responsabilitatea ce o luaţi asupra-vă în cazul unui război?”. Boulanger răspunse: „Decă m'am gândit la asta! La mine stă astfel lucrul: Ori victoriă ori mörte. In totu casul n'aşu face ca Napoleonul”.

SCIRILE ȚILEI.

În Şemniţu, unde şi în estu an cercetază mai mulţi tineri români sêrguincioşi şcola montanică şi silvanală, în Țilele aceste éraşi s'a pornit contra lor o formală gónă şi închisiţiune din partea oficiilor publice politice, pentru că acesti tineri, pe lângă studiile lor, îşi cultivă şi dulcea limbă a mamei lor şi cesteu diarele române. Se înţelege că totă închisiţiunea şi scormonirea prin locuinţele lor a fost zadarnică şi nemotivă. Acuma se aşteptă sentinţa senatului academic. Caus'a acestei persecuţiuni orbe este nu numai sovinişmul incubat şi la acea academiă, ci şi denunţarea din răzbunare, durere, a unui colegu român speculant.

Ce mişeli!

După o comunicare a biuorului statistic din New-York, până la sfêrsitul lunei lui Martie au emigrat în anul acest din Ungaria la America 3500 de persoane. Ce înfierare a regimului tiszaişt!

Din rapörtele prezentate în adunarea comisiunii administrative a comitatului Bistriţa-Năsăud, ţinută la 4 (16) Aprilie sub preşedinţa fişpanului Banffy, estragem următoarele: S'au des-

fiinţat poştele din Budacul săsesc şi Blaşul inferior din cauza lipsei de circulaţiune. Posturile vacante de medici cercual din Sângeorgiul românesc şi din Bistriţa au fost ocupate, cel dintâi prin Dr. Monda, cestu din urmă prin Dr. Klein. În dare s'au încassat în luna Martie cu 4228 fl. 85 cr. mai puţin ca în Martie anul trecut. Esamenele şcolei de agricultură din Bistriţa s'au făcut cu bun succes, în limba ungurească însă s'a făcut foarte puţin progres din partea elevilor. Aşa o spune acesta inspectorul de şcole şi adauge, că în şcolele greco-catolice şi gr. or. sunt aplicaţi în funcţiune mulţi învăţători necualiificaţi, pe cari inspectorul, fiind şi aşa pe sfârşitul anului scolar, nu vré să-i delature din post, luându în consideraţiune dorinţa Episcopului din Gherla, care încă cere să nu fiă delaturaţi. Imprejurarea acesta, dişe raportorul lui „Kolozsvár”, încă dovedesce cu câtă cruţare sunt tractate naţionalităţile din acestu comitat.

Adecă: cu înlăturarea învăţătorilor cari nu sciu unguresce! În adevăr cruţare ungurescă în stil muscălesc. Ne mirăm însă, că autorităţile nostre superioare bisericesci nu pun la locul lor pe acei slujbaşi unguresci, cari îşi bat joc de autonomia bisericii nostre, sub scutul căreia ni sunt puse şi şcolele.

Castelul din Avrigu al lui Bruckenthal împreună cu parcul şi cu holdele ce'i aparţin a fost cumpărat, la licitarea executore, de fraţii Borger din Sibiu cu 13.000 fl.

După un raport al inspectorului şcolar din comitatul Pestei, învăţătorii din Ocsa, Monoru şi Tinnye, pe lângă aceea că au o lăfă miserabilă, apoi nici pe acesta nu 'şi-au primit o de lună de Țile, așa că stau să möră de fôme.

Ce facu faimósele Kulturegyletur?

În Cluşiu se plămuesce înfiinţarea unei şcole de agricultură, care s'începă cursurile încă în anul acesta

Duminea viitoare va da orchestra oraşenescă din locu un concert în sala hotelului Nr. 1.

Mâne Sâmbătă, în 9 [21] Aprilie după amez la 3 ore, comisiunea alesă de reprezentanţa comunală în afacerea denunţării contractului societăţii de iluminare cu gaz va ţine şedinţa publică în camera arhivei a sfatului.

Ionu Prişcu, un sërmanu muncitor din Braşovu-vechiu, a fost lovit de o cumplită nenorocire. Cinci copii avea sërmanul şi toţi cinci i-au murit în Țilele acestea de differită. Nenoroci-

tul fiindu sëracu, ajutorul inimilor caritabile i-ar uşura durerea şi miseria.

Corespondenţa „Gazetei Transilvaniei.”

Măgheruşu, 15 Aprilie 1888.

Domnule Redactor! În preţuitul diaru „Gazeta Transilvaniei” dela 23 Martie (4 April) a. c. Nr. 65 a apărut o corespondenţă din Şieu-Măgheruşu subscrisă de „Corespondentul” sub titlul „Starea poporului din comună”, în care se face imputare inteligenţei, „cu deosebire profeţiei şi învăţătorilor din „a-castă împrejurime”, că pre puţin se interesează de naţiunea lor, că nu şi procură foi românesci, ci maghiare şi germane”, de unde „corespondentul” vede că sunt aplicaţi mai mult spre naţionalităţi streine, decât spre a lor, din acărei sudore trăsesc, şi accentuează, că așa se întâmplă şi în comuna Şieu-Măgheruşu, unde pe luminătorii poporului român mai nu-i dore capul de interesele poporului.”

Deorece această imputare mă atinge şi pe mine şi pe învăţătorul local, Vê rog să binevoiţi din consideraţiune cătră on. publică a da locu în preţuitul diaru următoarelor reflexiuni:

1. În fruntea poporului român din Şieu-Măgheruşu am onărea de a sta eu şi învăţătorul Vasiliu Têrgoveţiu de 10 ani încôce. Şi numai „Corespondentul” nu scie, „din această împrejurime”, că preotul portă două foi române: una politică şi alta bisericescă şi învăţătorul éraşi o foie românescă, procurate cu marabnegaţiune după ale lor isvóre de venit. Şi fiindu-că subscrisul posedu limba maghiară şi germană negreşit că mai cetesc şi câte o foie ce apare în aceste limbi, fără să comit prin acesta vr'un păcat. Cătră pentru imputare că inclin spre naţiuni streine va fi de ajuns, deşi modestia abia mă iertă, a arăta on. publică că la conferinţa electorală din Gherla eu şi învăţătorul din Măgheruşu însoţit de 4 reprezentanţi ai poporului, din marginea comitatului am alergat, şi acolo am luat parte activă amendoi la combaterea repositurilor viitoriste alătura cu d-nii advocaţi Munteanu şi Steţiu, despre ce atestă procesul verbal al acelei conferinţe; asemenea am luat parte şi la conferinţa din anul trecut în Deşiu şi conclusele acelor conferinţe le-am executat prin abstenenţa totală dela alegeri, în butul tuturor provocărilor şi ademenirilor. Apoi epitul cu care m'a gratificat inteligenţa maghiară din juru „dühös oláh” şi „dacorománista” pentru că am avut curagiul civici a apăra interesele nostre naţionale de câte ori au fost atacate în prezenţa mea, nu îndreptătesce nici chiar pe „corespondentul” a mă înegri, că nu mă interesez de naţiunea mea, şi că sunt aplicat spre naţionalităţi străine.

În afacerile comunale, haru Domnului, că până acuma ni-a succesu a ave maioritatea totdeuna noi, poporul român, de când am intrat în această comună secundat de învăţătorul Vasiliu Têrgoveţiu, şi fără de noi încă nici o afacere comună nu s'a resolut. Şi de unde vine acesta? Ni-o spune „corespondentul” că: „dela capii poporului, cari sunt preotul şi învăţătorul”.

Desfidu pre „corespondentul” de a pute dovedi chiar şi prin membrii naţiunilor străine din această comună, că

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(1)

Povestea Sfintei Mării. *)

Omul mare, cu securea mare, merge în pădurea mare, taiă lemnul mare, face biserică mare: cu nouă uşi, cu nouă altare, cu nouă zebrele din Sf. Sore. În zebra mică şede Sfântă Maria cea mică, în zebra mare şede Sfântă Maria cea mare. Şi-a luat maica sfântă: carte albă în mâna dreptă, cruce sfântă în mâna stângă şi toţi fii îi cetea şi-i adeverea, numai Fiul cerului şi al pământului şi-aceia lă cetea şi lă adeverea, da la o lume de locu, der nu sciu unde. S'a luat maica sfântă pe-unu delu ascuţit:

C'o sâncea de cuţit,
Cu përu galbinu despletind,
Cu faţă d'albă ţipând;
Pe unde maica sfântă mergea
Mandre făclii s'aprindea
Şi mandră erbă crescea.

Se întâlneşte maica sfântă c'unu meşteru de lemn. — „Bună ziua maică sfântă, ce te cânti, ce te dăulesci?”

*) După cum a eşit din gura povestăului.

— „Cum nu m'oiu cânta, cum nu m'oiu dăuli, că toţi fii îi cetesc şi-i adeveresc numai fiul cerului şi al pământului, şi acela lă cetesc şi lă adeveresc, da la o lume de locu, der nu sciu unde.” — „Maică sfântă nu te cânta, nu te dăuli că de vedut nu l'am vedut, der de nume i-am audit: c'au venit balele de jidovi la mine să le facu crucea; din ce au dişu să li-o facu mai subţirea şi mai cinăşea, eu de-aia o-am lăsat mai grosă şi mai borturoasă, ca să lă răstignescă mai tare din ose.” Prins'a Maica sfântă a plânge şi a blăstema: „O meşteru de lemn! lucrare-ai tu cu anul

Şi apoi să capeţi banul!

Şi s'a luat maica sf. şi s'a dus:

Pe unu delu ascuţit
C'o sâncea de cuţit,
Cu përu galben despletind,
Cu faţă d'albă ţipând;
Pe unde maica sfântă mergea,
Mandre făclii s'aprindea
Şi mandră erbă crescea.
Lacrămile maicii sfinte josu picau,
Mere de aur se făceau,
Sfinţii apostoli le stringeau,
La Dumneşu în ceru le duce
Țeu cu ele liturgii făcea.

Se întâlneşte cu un meşteru de fier: — „Bună ziua Maică sfântă, ce te cânti, ce te dăulesci?” — „Cum să nu mă cântu, cum să nu mă dăulesc, că toţi fii îi cetesc şi i adeveresc, numai Fiul cerului şi al pământului şi acela lă cetesc şi lă adeveresc, da la o lume de locu, der nu sciu unde.” — „Nu te cânta nimic, Maică sfântă, nu te dăuli, că drept de vedut nu l'am vedut, der de nume i-am audit, c'au venit balele de jidovi la mine să le facu cuile, din ce au dişu să le facu mai groşe şi mai bortoroase, eu de-aia le-am făcut mai subţirele şi mai frumusele, ca să nu-i cadă Domnului sfântu greu de ele: că am, Maică sfântă mulţi fii, să m'î mai rămân o firu de fier, ca să m'î capeţi ceva.” Atunci i-a dişu maica sfântă: „O meşteru de fier:

Cându-i da tu cu ciocanul,
Atunci să şi capeţi banul.

De acolo a plecat maica sfântă şi s'a dus éra:

Pe unu delu ascuţit
C'o sâncea de cuţit, s. a. m.

Se întâlneşte cu o rósă bróscă. —

„O maică sfântă, de ce te cânti, de ce te dăulesci?” — „O dragul maichii, cum să nu mă cântu şi dăulesc, că toţi fii... s. a. m.” — „Da că şi eu maică sf. am avut nouă fii, şi-a venit o róta forforótă şi m'a călcatu pe optu de-odată şi totu nu s'ă supérat şi m'a rămas numai unul, numai: Tomi Tominóce

Calcă busiuóce
Vin' la maica încóce,
Cu nisce picioarele
Ca răstioarele;
Cu nisce ochişorei
Ca nisce talgerei,
Şi nisce mênuşe
Ca nisce fusuşe.

De locu câtu îl vede Maica sfântă prinde a ride şi dice: — „Pfiu, rósă bróscă, că dela biserică mare, de când portu carte albă 'n mâna dreptă şi cruce sfântă 'n mâna stângă, nici atâta voiă n'am avut şi acum m'ai făcutu încă de-am risu” şi-a mai adausu: „Pfiu rósă bróscă, de vei fi viă, de vei fi mörtă, unde vei fi tu, să fiă apa bună.”

De-aci s'a dus Sf. Fecióra până la curtea lui Pilat. Acolo așa erau de pironite porţile, încât nime nu putea so-

arjuniile mele nu sunt espressionea...

Rău a făcut „corespondentul” că...

Sunt forte mult în tre on. cetitorii...

Tote aceste acvisiuni de interesu...

Poporul român din S. Măgheruş...

Indată după strămutarea mea în S...

Indată după strămutarea mea în S...

ce să între prin dênsele. Şi-a dat...

Nicî vorba nu o găta...

Prinde altă bală de jidovă a o bat...

foştu bine înţeles, şi acum aduc...

Introducerea comasării încă ni se...

Fără de a vorbi despre folosul or...

Şi decă de această năpaste nu ne au...

Altă imputarea „Corespondentului”...

Pe lângă toate împrejurările de a...

Acestea sunt reflexiunile, cu cari...

Primiţi, vă rog, Domnule Redac...

Ioan Cupcea, preot greco-cat.

Intemplări diferite.

A pătit'o. Cu ocaziunea recrutării...

Incercare de sinucidere. Juristul...

câtă ce a eşit de sub ea, s'a frecat...

Cocoşu cântându, Nicî paseri ciripindu...

...Şi-atunci a dist Maica sfântă...

M'am suitu pe-o şea şi v'amă spu...

Ieronim Dănilă.

rănită, încâtă nu mai e speranță de...

Nenorocire. Apröpe de podul cel...

Foc. In Crisbavă un incendiu a...

Furt. In fabrica de tutun din Clu...

Efectele spiritului. In Cojocna s'a...

Sinucidere şi omor. In Cisnădia s'au...

Maială

se va arangia în favorul „Fondul...

A. Cosma, Ioan P. Lazaru, preşedinte, secretar.

SCRİ TELEGRAFICE.

Berlin, 20 Aprilie. (meşul nopții)...

(2 ore 32 m. noptea) „Monitorul...

Paris, 20 Aprilie. Numeröse grupuri...

punerea şi ş-a amănat şedințele...

Boulanger a apărut în cameră la 3...

Bucureşti, 20 Aprilie. Conducătorii...

„Telegraful” acuză făşiş pe ambasad...

DIVERSE.

O conferință redacțională. O conferință...

Rectificare. La nota foiletonului...

Cursul pieței Braşov

Table with 4 columns: Bancnote romănesci, Argint romănesc, Napoleon-d'or, Lire turcesc, Imperial, Galbin, Seris. fonc., Ruble răsesc, Discontul.

Cursul la bursa de Viena

Table with 2 columns: Renta de aur, Renta de hărtă, Imprumutul căilor ferate, Amortisarea datoriei, etc.

Bursa de Bucureşti.

Table with 3 columns: Cota oficială, Cump., vënd.

Editor şi Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureşianu.

Arverési hirdetés.

A felek felkérési folytán ezennel közhirrétetik, hogy a brassói 509 számú telekjegyző könyvben A+ 5598 helyrajzi szám alatt Bömches Károly és néhai Bömches Friedrike született Steege nevekre béjegyzett Brasso belvárosában a buzaszeren 550 ház szám alatt fekvő két emeletes ház nyilvános árverésen

1888 évi Majus hó 5-dik napján

dél előtt 9 orakor alolirt kir. közjegyzőnek a belvárosi Klastrom utcában a legtöbbet igerőnek 30,000, (harmincz ezer forint) ki kiáltási árban vagy azon felül eladatni fog.

Miről venni szándékozik azon megjegyzéssel értesitetnek, hogy venni kívánok a kikiáltási ár 5% -át készpénzben vagy ovdék képes érték papirokban az árverési biztos kezébe letenni kötelesek, és hogy a részletes árverési feltételek Schnell Károly brassói ügyvéd ur és alolirt kir. közjegyző irodájában a hivatalos órákban mindenkor betekintheők.

Kelt Brassoban 1888 Aprilis hó 18-dik napján.

Nemes Péter,
kir. közjegyző.

Avisu d-lorü abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la reinoirea prenumaratiunei se binevoiasca a scrie pe cuponulu mandatului postalü si numerii de pe fasia sub care au primitu diarulu nostru pana acuma.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamuritu si se arate si posta ultima.

Administratiunea „Gaz. Trans.“

Sosirea si plecarea trenurilor si postelor in Brasov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brasov la Pesta:

Trenulu de persone Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera.
Trenulu mixtu Nr. 315: 4 ore 01 minutä diminea.

2. Dela Brasov la Bucuresci:

Trenulu mixtu Nr. 318: 1 ora 55 minute dupa amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brasov:

Trenulu de persone Nr. 308: 9 ore 46 minute inainte de amez.
Trenulu mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Bucuresci la Brasov:

Trenulu mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute dupa amez.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brasov la Résznov-Zernesci-Branu: 12 ore 30 m. dupa amez.
b) „ „ „ Zizinu: 4 ore dupa amez.
c) „ „ in Sécuime [S. Georgi]: 1 ora 30 minute noptea.
d) „ „ la Fägärasu: 4 ore diminea.
e) „ „ la Säcele: 4 ore diminea.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Résznov-Zernesci-Branu la Brasov: 10 ore inainte de amez.
b) „ Zizinu la Brasov: 9 ore a. m.
c) Din Sécuime la Brasov: 6 ore sera.
d) „ Fägärasu la Brasov: 2 ore diminea.
e) „ Säcele la Brasov: 6 ore 30 minute sera.

Se deschide abonamentu pre anulü 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diaru beletristicu si enciclopedicu-literaru — cu ilustratiuni. — Cursulu XII. — Apare in 1 si 15 di a lunei in numerü cate de 2—3 cole cu ilustratiuni frumose; si publica articlii sociali, poesii, novele, schite, piese teatrale s. a. — mai departe tracteaza cestiuni literare si scientifice cu reflexiune la cerintele vietii practice; apoi petrece cu atentiune violeta sociala a Romäniloru de pretutindenea, precum si a celorlalte poporatiuni din patriä si strainätate; si prin glume in mare parte ilustrate nisuesce a face cate o ora pläcutä familiei strivite de grijiile vietii; si preste totu nisuesce a intinde tuturorü individiilorü din familiä o petrecere nobila si instructiva. — Preulu de prenumaratiune pre anulü intregu e 4 fl., pentru Romänia si strainätate 10 franci — lei, plätibili si in bilete de banca ori marce postalü.

PREOTULU ROMÄNU. Diaru bisericescu, scolaru si literaru — cu ilustratiuni. — Cursulu XIV. — Apare in brosurü lunare cate de 2½ — 3½ cole; si publica portretele si biografiile arhierioru si preotiloru mai distinsi, precum si alte portrete si ilustratiuni, — mai departe articlii din sfera tuturorü sciintelorü teologice si intre acestia multime de predice pre dumineci, serbatorü si diverse ocasiuni, mai alesu funebrealü, — apoi studii pedagogice-didactice si scientifice-literari; si in urma totu soiulu de amünunte si sciri cu preferinta celorü din sfera bisericesca, scolastica si literara. — Preulu de prenumaratiune pre anulü intregu e 4 fl. — pentru Romänia 10 franci — lei, plätibili si in bilete de banca ori marce postalü.

Colectantii primescu gratisu totu alu patruea esemplaru.

Numerü de proba se trimitu gratisu ori-cui cere.

➔ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUTU“ in Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania. ➔

Totu de aci se mai potu procura si urmatorele carti din editura propria:

Apologie. Discussiuni filologice si istorice maghiare privitoare la Romani, invederite si rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulu Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Preulu 30 cr.

Renascerea limbei romänesci in vorbire si scriere invederita si apreziata de Dr. Gregoriu Silasi. (Op complet). Broşura I. II. si III. Preulu broş. I. II. cate 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Töte trei impreuna 1 fl.

Cuventari bisericesci la töte serbatorile de peste anü, de I. Papiu. Unu volumu de preste 26 cole. Acest opu de cuventari bisericesci intrece töte opurile de acestu soi aparute pana acum — avändu si o notiä istorica la fia-care serbätore, care arata timpulu intöducerei, fazele prin cari a trecutü si modul cum s'a stabilitü respectiva serbätore. Preulu e 2 fl.

Barbu cobzariulu. Novelä originalä de Emilia Lungu. Preulu 15 cr.

Puterea amorului. Novelä de Paulina C. Z. Rovinaru. Preulu 20 cr.

Idealulu perdutu. Novelä originalä de Paulina C. Z. Rovinaru. Preulu 15 cr.

Opera unui omü de bine. Novelä originalä. — Continuarea novelei: **Idealulu pierdutu** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preulu 15 cr.

Fântana dorului. Novelä popularä de Georgiu Simu. Preulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrului. Baladä de Georgiu Simu. Preulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradiiune de Georgiu Simu. Preulu 10 cr.

Elü trebuie se se însöre. Novelä de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruü. Preulu 25 cr.

Brandä seu Nunta fatalä. Schitä

din emigrarea lui Dragoşu. Novelä istorica nationalä. Preulu 20 cr.

Numerii 76 si 77. Naraiune istorica dupa Wachsmann, de Ioanu Tanco. Preulu 30 cr.

Probitatea in copilaria. Schitä din sfera educatiunii. Dupä Ernest Legouvé. Preulu 10 cr.

Hermanu si Dorotea dupä W. de Goethe, traducüione liberä de Constantinu Morariu. Preulu 50 cr.

Ifigenia in Aulida. Tragedia in 5 acte dupä Euripide, tradusa in versuri de Petru Dulfu. Preulu 30 cr.

Ifigenia in Tauria. Tragedia in 5 acte dupä Euripide, tradusa in versuri de Petru Dulfu. Preulu 30 cr.

Petulantulu. Comedia in 5 acte, dupä Augustu Kotzebue, tradusa de Ioanu St. Suluü. Preulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publica tinuta in salele gimnasiului din Fiume prin Vincenü Nicöra, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina Romäniei. Preulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese si arangiate. Preulu redusü (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirü si viorele, poesii populare, culesse de Ioanu Popü Reteganu. Unu volumu de 14 cole. Preü. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosä seu Cloşca cu pui ei de aurü. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preulu 20 cr.

Biblioteca Sätenui Romänü. Cartea I, II, III, IV, cuprindü materii forte interesante si amuzante. Preulu la töte patru 1 fl. — cate una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii forte interesante si amuzante. Preulu 30 cr.

Colectä de recepte din economiä, industriä, comerciü si chemiä. Preulu 50 cr.

Economia pentru scölele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preulu 30 cr.

Indreptaru teoreticu si practicü pentru invätämentulu intuitivü in folosulu elevilorü normalü (preparandiali), a invätatorilorü si a altorü barbaü de scölä, de V. Gr. Borgovanu, profesorü preparandialü. Preulu unui esemplaru cu porto francatü 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nösträ pedagogica abia aflämu vre-unü opu, intöcmitü dupä lipsele scölelorü nöstre in mäsura in care este acesta, pentru aceea ilü si recomandämu mai alesü directorilorü si invätatorilorü ca celorü in prima linia interesati.

Spiciure din istoria pedagogiei la noi — la Romäni. De V. Gr. Borgovan. Preulu 15.

Manualü de Gramatica limbei romäne pentru scölele poporali in trei cursuri de Maximü Popü, profesorü la gimnasiulu din Näsödü. — Manualü aprobatü prin ministeriulu de culte si instructiune publica cu rescriptulu de datü 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preulu 30.

Gramatica limbei romäne lucrata pe base sintactice de Ioanu Buteanu, prof. gimn. Unu volumu de peste 30 cole. Preulu 2 fl.

Manualü de stilistica de Ioanu F. Negruü, profesorü. Opu aprobatü si din partea ministeriului de culte si instructiune publica cu rescriptulu de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practicä forte bogatä a acestui opu — cuprindëndü compositiuni de totu soiulu de acte obveniente in referintele vietii socialü — se pöte intrebuinta

cu multu folosü de cäträ preoti, invätatorü si alti cärturarü romäni. Preulu 1 fl. 10 cr.

Nu mä uita. Colectiune de vier-surü funebrealü, urmate de iertäciuni, epitafü s. a. Preulu 50 cr.

Carte conducätore la propunerea calcularei in scöla popularä pentru invätatorü si preparandü. Broş. I. scrisä de Gavrilü Trifu profesorü preparandialü. Preulu 80 cr.

Cele mai eftine carti de rugäciuni:

Märgäritarulu sufletului. Carte bogatä de rugäciuni si cätäri bisericesci forte frumösu ilustratä. Preulu unui esemplaru broşuratü e 40 cr., legatü 50 cr., legatü in pänzä 60 cr., legatü mai finü 60, 80, 90 cr., 1 fl., in legäturä de luxü 1.50—2.50

Miculü märgäritaru sufletescü. Cärticica de rugäciuni si cätäri bisericesci — frumösu ilustratä, pentru pruncii scolarü de ambe secsele. Preulu unui esemplaru broşuratü e 15 cr., — legatü 22 cr., legatü in pänzä 26 cr.

Cärticica de rugäciuni si cätäri pentru pruncii scolarü de ambe secsele, Cu mai multe icöne frumöse. Preulu unui esemplaru e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Santei Vergure Maria a Näsötorei de D-şeu urmatü de mai multe rugäciuni frumöse. Cu icöne frumöse. Preulu unui esemplaru speditü franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusu Christosu. Preulu unui esemplaru legatü si speditü franco e 15 cr.